

ЗАКОН

за управление при кризи

(Обн., ДВ, бр. 19 от 2005 г., изм. и доп., бр. 17, 30 и 102 от 2006 г., бр. 11, 41 и 78 от 2007 г.)

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Този закон урежда правомощията на държавните органи и органите на местното самоуправление, правата и задълженията на физическите и юридическите лица при управление при кризи.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(4) Законът не се прилага при обявяване на режим "положение на война", "военно положение" или "извънредно положение" по смисъла на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Криза по смисъла на този закон е промяна на установеното състояние на живот, обхванала територии, обекти, сектори и сфери на икономиката и обществения живот или околната среда, предизвикана от човешка дейност или природни явления, в резултат на която условията за съществуване и за осъществяване на дейност в променената среда са силно нарушени.

(2) При криза, възникнала на територията на друга държава, която има непосредствено отражение в страната, компетентните органи предприемат необходимите действия по реда на този закон, освен ако друго е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Управлението при кризи е комплекс от дейности на компетентните органи, насочени към предотвратяване възникването и развитието на кризи и тяхното овладяване.

(2) За осигуряване управлението при кризи се изгражда Национална система за управление при кризи.

Чл. 4. (1) Необходимите ресурси за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от кризи се осигуряват от задължените по закона лица в съответствие с възложените им функции по този закон и нормативните актове, регламентиращи дейността им.

(2) Република България може да приеме помощ от други държави или от международни организации за овладяване и преодоляване на последиците от кризи.

Глава втора

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ПРИ КРИЗИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Националната система за управление при кризи осигурява действията по предотвратяване и овладяване на кризи на територията на страната или извън нея - при изпълнение на задължения, произтичащи от международни договори, по които Република България е страна.

(2) Националната система за управление при кризи се изгражда на централно и на териториално ниво.

Чл. 6. Националната система за управление при кризи включва:

1. органи за управление;
2. центрове за управление;
3. комуникационно-информационна система;
4. сили за реагиране при кризи.

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Националната система за управление при кризи осигурява:

1. анализ и оценка на риска от възникване на кризи;
2. поддържане на готовност за действие при кризи;
3. обмен на информация;
4. ефективно използване на наличните ресурси;
5. координация на действията на силите за реагиране при кризи при запазване на организационната им принадлежност.

Раздел II

Органи за управление при кризи

Чл. 9. (1) Управлението при кризи се осъществява от:

1. централните органи на изпълнителната власт;
2. териториалните органи на изпълнителната власт;
3. органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При осъществяване на правомощията си по този закон Министерският съвет се подпомага от Съвета по сигурността.

(3) На президента на Република България, на председателя на Народното събрание и на министър-председателя се предоставя еднаква по обем и съдържание информация в случай на заплаха или възникнала криза на територията на цялата страна.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Министерският съвет:

1. формира националната политика и осъществява общото ръководство на дейностите по управление при кризи;
2. изгражда и ръководи Националната система за управление при кризи;
3. взема решение за участие на невоенизирани формирания от Република България при кризи в други държави и оказване на хуманитарна помощ;
4. разрешава участието на чуждестранни или международни невоенизирани формирания при кризи на територията на страната;
5. обявява кризисно положение на територията на цялата страна или на част от нея и определя необходимите ограничения и мерки;
6. взема решение за мобилизация на гражданските ресурси;
7. взема решение за евакуация на хора и животни и за разсредоточаване на културни и материални ценности от застрашени райони;
8. приема Национален план за управление при кризи;
9. приема Национална програма и Годишен национален план за защита на критичната инфраструктура;
10. определя вида, условията и реда за създаване, използване и възстановяване на кризисни запаси от материални средства;
11. определя юридическите лица и едноличните търговци, на които с оглед на тяхната дейност на територията на страната възлага функции по планиране, подготовка и провеждане на дейности при кризи;
12. възлага разработването на методики за оценка на риска от възникване на кризи;
13. организира изграждането и използването на единна комуникационно-информационна система за управление при кризи;
14. организира изграждането на Национална система за ранно предупреждение и на Национална система за оповестяване и тяхното взаимодействие със съществуващите международни системи.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Съветът по сигурността:

1. анализира степента на риска от възникване на кризи и предлага предприемането на превантивни мерки;
2. предлага на Министерския съвет обявяване на кризисно положение;

3. предлага на Министерския съвет участие в операции, различни от война, и в хуманитарни мисии;

4. изготвя годишен доклад за готовността на страната за действия при кризи и го внася в Министерския съвет.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) При криза министър-председателят със заповед създава Национален кризисен щаб.

(2) Националният кризисен щаб се състои от министри, заместник-министри и други органи на изпълнителната власт.

Чл. 13. Националният кризисен щаб:

1. извършва анализ и оценка на обстановката, на състава и състоянието на силите за реагиране при кризи и на предприетите действия за овладяване на кризата;

2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира и координира действията на министрите, органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията, областните управители, кметовете на общини, на лицата по чл. 10, т. 11 за овладяване на кризата;

3. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) контролира изпълнението на задачите и прилагането на мерките за овладяване на кризата, възложени от Министерския съвет;

4. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) предлага на Министерския съвет провеждане на мобилизация на граждански ресурси, евакуация на хора и животни от застрашените райони и разсредоточаване на културни и материални ценности;

5. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) прави предложение пред Министерския съвет за вземане на решение за използване на кризисни запаси;

6. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 14. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Министрите и органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията:

1. ръководят дейностите по управление при кризи съобразно нормативно определените им функции и компетентност;

2. организират разработването и утвърждават планове за управление при кризи в ръководената от тях сфера;

3. организират разработването и утвърждават Програма за защита на критичната инфраструктура в подчинените им структури и прилагането на мерките от Годишния национален план за защита на критичната инфраструктура;

4. създават и поддържат:

а) ведомствени комуникационно-информационни системи;

б) регистър на обектите и системите от критичната инфраструктура в ръководената от тях сфера;

5. организират обучението в подчинените им структури за действия при кризи;

6. планират в бюджетите си финансови средства за дейностите по управление при кризи;

7. организират разработването на методики за оценка на риска от възникване на кризи в ръководената от тях сфера.

(2) Министри и органи по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията в съответствие с функциите им, възложени с нормативните актове:

1. създават сили за реагиране при кризи;

2. подготвят и осигуряват сили и средства за участие в прилагането на мерки за провеждане на операции на колективни системи за реагиране при кризи по линия на Европейския съюз, НАТО, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Организацията на обединените нации и други международни организации, в които Република България членува, или за оказване на помощ на други страни в изпълнение на международни договори, по които Република България е страна.

(3) При упражняване на правомощията си по този закон министрите и органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията могат да се подпомагат от съвети по сигурност и управление при кризи.

Чл. 16. Областният управител:

1. организира и ръководи управлението при кризи в областта;
2. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);
3. организира разработването и утвърждава план за управление при кризи за областта;
4. предоставя данни за изготвянето на Националния план за управление при кризи и на плановете на централните органи на изпълнителната власт;
5. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира разработването и утвърждава Програма за защита на критичната инфраструктура за областта; организира в рамките на областта прилагането на мерките от Годишния национален план за защита на критичната инфраструктура;
6. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) координира силите за реагиране при кризи и средствата за предотвратяване и овладяване на кризи на територията на областта;
7. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира и отговаря за обучението на областната администрация за действия при кризи;
8. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);
9. оценява необходимостта и предлага на Министерския съвет мобилизация на гражданските ресурси за нуждите на областта;
10. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) създава организация за оповестяване при криза на територията на областта;
11. създава и поддържа:
 - а) областен регистър на силите за реагиране при кризи;
 - б) (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) областен регистър на обектите и системите от критичната инфраструктура;
12. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) планира финансовите средства за дейностите по управление при кризи в бюджета на областта;
13. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) представя в Министерския съвет ежегоден доклад за готовността на областта за действия при кризи;
14. (нова - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) предоставя данни за регистрите по чл. 25, ал. 1, т. 9.

Чл. 17. (1) При упражняване на правомощията си по този закон областният управител се подпомага от областен съвет по сигурност и управление при кризи, наричан по-нататък "съвета".

(2) Съветът се състои от председател - областният управител, и членове - заместник областните управители, директорите на дирекции в областната администрация, директора на областната дирекция "Гражданска защита", директора на центъра за спешна медицинска помощ и представители на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт.

(3) Поименният състав и редът за работа на съвета се определят със заповед на областния управител.

Чл. 18. Общинският съвет приема план за управление при кризи.

Чл. 19. Кметът на община:

1. организира и ръководи управлението при кризи в общината;
2. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);
3. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира и ръководи силите за реагиране при кризи и средствата за предотвратяване и овладяване на кризи на територията на общината;
4. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);
5. осъществява мероприятията по мобилизацията на гражданските ресурси при кризи;

6. предлага на общинския съвет да приеме план за управление при кризи и предоставя данни за изготвянето на областния план за управление при кризи;

7. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира разработването и утвърждава Програма за защита на критичната инфраструктура за общината; организира в рамките на общината прилагането на мерките от Годишния национален план за защита на критичната инфраструктура;

8. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);

9. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);

10. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) създава организация за оповестяване при криза на територията на общината;

11. създава и поддържа:

а) общински регистър на силите за реагиране при кризи;

б) (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) общински регистър на обектите и системите от критичната инфраструктура;

12. организира и отговаря за обучението на общинската администрация и населението за действия при кризи;

13. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) планира финансовите средства за дейностите по управление при кризи в бюджета на общината;

14. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) представя на областния управител ежегоден доклад за готовността на общината за действия при кризи;

15. (нова - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) предоставя на областния управител данни за регистрите по чл. 16, т. 11.

Чл. 20. (1) Дейността на кмета по този закон се подпомага от общински съвет по сигурност и управление при кризи, наричан по-нататък "съвета".

(2) Съветът се състои от председател - кмета на общината, и членове - заместник-кметовете, началника на звеното за управление при кризи, представител на областната дирекция "Гражданска защита" и представители на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт.

(3) Поименният състав и редът за работа на съвета се определят със заповед на кмета на общината.

Чл. 21. (1) В администрацията на изпълнителната власт се създават звена за управление при кризи.

(2) Съставът и функциите на административните звена по ал. 1 се определят с устройствения правилник на съответната администрация.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Лицата, които управляват или представляват юридическите лица и едноличните търговци по чл. 10, т. 11:

1. организират и ръководят дейностите по управление при кризи на територията, на която осъществяват дейността си;

2. разработват план за управление при кризи;

3. организират обучението на техния персонал за действия при кризи;

4. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);

5. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Раздел III

Центрове за управление при кризи

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Министерският съвет определя министрите, органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията и областните управители, които създават центрове за управление при кризи в звената по чл. 21, ал. 1.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) В администрацията на Министерския съвет се създава Национален център за управление при кризи.

(2) При криза Националният център за управление при кризи се подпомага от междуведомствена експертна работна група, създадена със заповед на министър-председателя.

Чл. 25. (1) (Предишен текст на чл. 25 - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Националният център за управление при кризи:

1. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) подпомага Министерския съвет и Националния кризисен щаб във връзка с ръководството и координирането на действията на централните и териториалните органи на изпълнителната власт, в процеса на управление при кризи;

2. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);

3. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.);

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) извършва анализ и оценка на обстановката, изготвя предложения за прилагане на превантивни мерки, за провеждане на операции за реагиране при кризи, за координиране и съвместяване на планове за операциите на силите за реагиране при кризи;

5. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) уведомява незабавно министър-председателя за възникнала криза и координира неотложните действия на централните и териториалните органи на изпълнителната власт до създаването на Национален кризисен щаб;

6. осигурява постоянен обмен на информация по управлението при кризи между заинтересованите институции;

7. (изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) осъществява съвместно с Министерството на външните работи взаимодействие със системите за реагиране при кризи на НАТО, Европейския съюз и на други международни организации, с които Република България има сключени международни договори;

8. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) организира разработването на Национална програма и Годишен национален план за защита на критичната инфраструктура;

9. поддържа:

а) централен регистър на силите за реагиране при кризи;

б) (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) централен регистър на обектите и системите от критичната инфраструктура;

в) (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Структурата, дейността и организацията на работа на Националния център за управление при кризи се определят с Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Чл. 26. (1) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Националният център за управление при кризи и центровете за управление при кризи по чл. 23:

1. поддържат непрекъснато оперативното дежурство;

2. поддържат в постоянна готовност комуникационно-информационната система;

3. осигуряват наблюдение, анализ и оценка на обстановката;

4. изготвят прогнози за възникване и развитие на кризи;

5. осигуряват оповестяване при кризи;

6. осигуряват обмена на информация в процеса на управление при кризи;

7. създават и поддържат база данни, свързана с рискове и заплахи за възникване на кризи;

8. разработват планове за управление при кризи.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Раздел IV

Комуникационно-информационна система на Националната система за управление при кризи

Чл. 27. (1) В органите за управление при кризи се изгражда комуникационно-информационна система за управление при кризи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Комуникационно-информационната система за управление при кризи се изгражда на база мрежите на предприятията, осъществяващи електронни съобщения, и на информационните мрежи за собствени нужди на Министерския съвет, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, на другите централни и териториални органи на изпълнителната власт и на органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията. Комуникационно-информационната система се интегрира с Комплексната автоматизирана система за управление.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, предоставят с предимство на Националната система за управление при кризи електронни съобщителни услуги с необходимото качество.

(4) При обявено кризисно положение предоставените по ал. 3 услуги са за сметка на държавния бюджет.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Условието и редът за предоставяне на електронни съобщителни услуги и заплащането им по ал. 3 и 4 се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) За наблюдение, анализ и оценка на риска в органите за управление при кризи се изграждат и поддържат системи за ранно предупреждение.

Чл. 29. (1) Оповестяването в националната система за управление при кризи и на населението при заплаха или възникнала криза се извършва чрез:

1. Националната система за оповестяване - подсистема на комуникационно-информационната система за управление при кризи;
2. изградените комуникационни мрежи за спешни повиквания;
3. средствата за масово осведомяване.

(2) Органът за управление, който осъществява общото ръководство при криза, предоставя на населението информация за предприетите мерки.

(3) Редът и начинът за оповестяване по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 30. (1) При управлението при кризи, при необходимост, се използват комуникационно-информационните ресурси на Комплексната автоматизирана система за управление по ред, определен от Министерския съвет.

(2) Обменът на информация между централните за управление при кризи се осъществява от Комуникационно-информационната система на Националната система за управление при кризи.

Чл. 31. (1) При криза за нуждите на Националната система за управление при кризи се използват и мрежите на пощенските оператори.

(2) Пощенските оператори осигуряват пощенски услуги с предимство.

(3) При обявено кризисно положение услугите по ал. 2 са за сметка на държавния бюджет.

(4) Условието и редът за предоставяне и заплащане на пощенските услуги се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 32. (1) При криза централните и териториалните органи на изпълнителната власт, органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията, юридическите лица и едноличните търговци незабавно предоставят информация на централните за управление при кризи. Такава информация се предоставя на централните и периодично, и при поискване.

(2) Информацията по ал. 1 се използва само за целите на управлението при кризи.

Раздел V

Сили за реагиране при кризи

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Силите за реагиране при кризи извършват дейности за предотвратяване и овладяване на кризи.

(2) Сили за реагиране при кризи са:

1. структури на администрациите на органите на изпълнителната власт;
2. формирания на юридическите лица;
3. екипи на централните за спешна медицинска помощ, на други лечебни заведения или на здравни заведения;
4. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) доброволни формирания по Закона за защита при бедствия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Министерският съвет определя органите на изпълнителната власт, в администрациите на които се създават сили за реагиране при кризи.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 34. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Силите за реагиране при кризи осъществяват дейностите по предотвратяване и овладяване на кризи в съответствие с функциите си, определени в този закон, Закона за защита при бедствия и в специални закони и подзаконовни нормативни актове.

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 37. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Глава трета

ПЛАНИРАНЕ И РЕАГИРАНЕ ПРИ КРИЗИ

Раздел I

Планиране при кризи

Чл. 40. (1) Органите за управление при кризи разработват:

1. годишен план;
2. план за управление при кризи.

(2) В годишния план се включват задачи и мероприятия по подготовката на органите за управление, силите за реагиране и средствата и поддържането им в готовност за реагиране при кризи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Планът за управление при кризи съдържа: прогноза за възможните рискове; характеристика на възможните последици; необходимите сили за реагиране при кризи и начините и средствата за предотвратяване и овладяване на кризи; организацията на действията на органите за управление при кризи; реда и начина за оповестяване, както и други въпроси, свързани с управлението при кризи.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(6) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Плановите за управление при кризи на юридическите лица и едноличните търговци по чл. 10, т. 11 се утвърждават от лицата, които ги управляват, след съгласуване с отрасловите министерства, съответно с общинския съвет по сигурност и управление при кризи.

Раздел II

Реагиране при кризи

Чл. 41. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 42. (1) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Мерките за предотвратяване на кризи включват наблюдение, анализ и оценка на обстановката и риска, предупреждение и планиране на действията.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При повишаване на риска от възникване на криза или заплаха от развитие на криза органите за управление при кризи обявяват степени на опасност и свързаните с тях мерки, определени в акт на Министерския съвет.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 44. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При заплаха от терористични действия или от употреба на оръжие за масово унищожение се планират и прилагат специални мерки за реагиране при кризи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.) Специалните мерки по ал. 1 включват: повишен обмен на информация, пресичане на нерегламентирано движение на хора и материали през границите, засилване на контрола върху разпространението на оръжия, изделия и технологии с двойна употреба, контрол на превоза и достъпа до ядрено гориво и радиоактивни материали, действия за осигуряване на въздушния и морския суверенитет на Република България, както и подготовка за ликвидиране на последиците от терористична дейност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При условията на ал. 1 като крайна мярка се употребяват сила и оръжие, съответстващи на заплахата. Решението се взема от органа, в чието подчинение са силите за реагиране, които действат съгласно утвърдени от него стандартни процедури.

Чл. 46. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 47. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 49. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 51. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Чл. 52. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Раздел III

Кризисно положение

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Кризисно положение се обявява на територията на цялата страна или на част от нея при възникнала криза.

(2) Целта на обявяване на кризисно положение е прилагане на определените за този правен режим мерки, както и предоставяне на допълнителни ресурси за овладяване на възникналата криза.

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Кризисно положение се обявява, съответно отменя, с решение на Министерския съвет.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(3) За начало на кризисното положение се приемат часът и денят на неговото обявяване, а за край - часът и денят на отменянето му.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) В решението по ал. 1 се определят ограниченията и мерките, които се въвеждат в района на кризата.

Чл. 55. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При обявено кризисно положение като защитна мярка може да се извърши евакуация на населението извън територията на застрашения район.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При евакуация настаняването, изхранването, медицинското или битовото обслужване на населението се осъществяват от териториалния орган на изпълнителната власт, където е мястото на евакуиране.

Чл. 56. (1) При обявено кризисно положение, когато са застрашени културни или материални ценности, може да се извърши тяхното разсредоточаване.

(2) При разсредоточаване отговорност за съхраняването и опазването на културните и материалните ценности носи съответният териториален орган на изпълнителната власт.

Чл. 57. (1) При обявено кризисно положение като крайна мярка може да се обяви мобилизация на гражданските ресурси.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Мобилизация по смисъла на този закон е комплекс от мероприятия за привличане и използване на гражданските ресурси за времето на действие на кризисното положение с цел овладяване на кризата.

Чл. 58. (1) На мобилизация подлежат всички пълнолетни и дееспособни граждани до 65-годишна възраст, както и техническите средства на физическите и юридическите лица.

(2) Не подлежат на мобилизация:

1. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) военнослужещите и гражданските лица от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на подчинение на министъра на отбраната; държавните служители от Министерството на вътрешните работи и Министерството на правосъдието; отсрочените лица и техника;

2. бременните, майките с деца до 7-годишна възраст и лицата, чието здравословно състояние не им позволява да изпълняват работата, за която се мобилизират;

3. служителите в центровете за спешна медицинска помощ и центровете по трансфузионна хематология;

4. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) служителите в Министерството на държавната политика при бедствия и аварии;

5. (нова - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) служителите на Българския Червен кръст;

6. (нова - ДВ, бр. 78 от 2007 г.) служителите в дипломатическата служба.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Българският червен кръст изпълнява задълженията си при криза в съответствие със Закона за Българския червен кръст.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) При обявяване на мобилизация на гражданските ресурси физическите и юридическите лица могат да бъдат задължени да предоставят на органите за управление при кризи свои налични технически средства.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Условието и редът за извършване на мобилизация, отчетът на гражданските ресурси, отсрочването на лица и техника, както и за плащането на обезщетение в случаите по ал. 4 и чл. 59, ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Гражданите могат да бъдат мобилизирани по реда на този закон за работа в предприятия, учреждения и организации или участие при овладяване на кризи в населените места по настоящия им адрес, а с тяхно писмено съгласие - и в други населени места.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

(3) Мобилизираните лица се осигуряват за сметка на държавния бюджет за всички осигурени социални рискове.

Чл. 60. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Раздел IV

Осигуряване на действията при кризи

Чл. 61. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Финансовото осигуряване на дейностите по управление при кризи се осъществява от държавния бюджет, от бюджетите на общините и от юридическите лица и едноличните търговци по чл. 10, т. 11 по ред, определен в правилника за прилагане на закона.

(2) Разходите, извършени от допълнително привлечените сили и средства при кризисно положение, се възстановяват от държавния бюджет.

(3) Разходи от държавния бюджет, извършени за възстановяване на виновно причинени вреди при кризи, се възстановяват от причинителя на вредите по реда на гражданските закони.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Органите за управление при кризи планират в бюджетите си финансови средства за дейностите по управление при кризи.

(2) При обявено кризисно положение разходите на лечебните и здравните заведения за лечение на пострадалите лица се възстановяват от държавния бюджет.

Чл. 63. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Чл. 63а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) (1) Териториалните органи на изпълнителната власт предоставят неотложна помощ на всички пострадали физически лица при възникнала криза.

(2) Неотложната помощ се предоставя за:

1. изхранване и подслон на пострадалите лица, домашните и селскостопанските животни;

2. раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите лица;

3. улесняване превоза на пострадалите лица в лечебни заведения или евакуацията им в места, където могат да се настанят;

4. предприемане на други необходими мерки.

Чл. 64. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) За проверка на готовността на Националната система за оповестяване при криза и способността на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги за действие в условията на криза, се провеждат тренировки и учения по план, приложение към годишния план по чл. 40, ал. 1, т. 1.

(2) Разходите за провеждане на тренировки и учения са за сметка на държавния бюджет.

Раздел V

(Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Възстановяване и подпомагане при кризи

Чл. 65. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Чл. 66. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Чл. 67. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Чл. 68. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)

Глава четвърта

КОНТРОЛ И МЕРКИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА

Раздел I

Контрол и принудителни административни мерки

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) Централните и териториалните органи на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност и упълномощените от тях длъжностни лица осъществяват постоянен контрол върху обектите на юридическите лица и едноличните търговци по чл. 10, т. 11.

(2) Органите по ал. 1 извършват проверка след писмено уведомяване на ръководителя на съответния обект.

(3) Ръководителите на обектите, подлежащи на проверка, са длъжни да осигурят достъп на органите по ал. 1 и на упълномощените от тях длъжностни лица и да им оказват съдействие при изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 70. (1) При извършване на проверка длъжностните лица са длъжни да:

1. се легитимират със служебна карта и заповед за извършване на проверката;

2. отразяват точно резултатите от проверката;

3. не разгласяват и не разпространяват информация, станала им известна при или по повод извършване на проверката.

(2) При извършване на проверката длъжностните лица имат право да изискват документи, сведения и справки.

(3) За извършената проверка се съставя протокол.

Чл. 71. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушенията по този закон, както и за предотвратяване и отстраняване на негативните последици от тях, органите по чл. 69, ал. 1 могат да налагат принудителни административни мерки.

(2) Принудителните административни мерки са:

1. задължителни предписания за предотвратяване на нарушения по този закон;
2. спиране изпълнението на актове или на конкретни действия, с които се създава опасност от възникване на криза;

3. запечатване на обекти или съоръжения, които могат да създадат опасност или са довели до възникване на криза и които са създадени и използвани в нарушение на закона, подзаконовите нормативни актове и указанията на органите за управление при кризи.

Чл. 72. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заповедта за налагане на принудителни административни мерки се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Заповедта по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение, освен ако съдът не постанови друго.

Раздел II

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 73. (1) На физическите лица, едноличните търговци или юридическите лица, които нарушат разпоредбите на този закон или издадените въз основа на него подзаконовите нормативни актове по прилагането му, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 4000 лв.

(2) На физическите лица, едноличните търговци или юридическите лица, които не изпълнят задължително предписание по чл. 71, ал. 2, т. 1 се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 4000 лв.

(3) На физическите лица, едноличните търговци или юридическите лица, които не изпълнят разпореждане на орган за управление при кризи, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 4000 лв.

(4) Длъжностно лице, което не изпълни задължения, произтичащи от този закон и от подзаконовите нормативни актове по прилагането му, или не изпълни нареждане на орган за управление при кризи, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв., а ако от това са причинени вреди на голям кръг от хора, на значителни територии, на околната среда или на публичната инфраструктура - с глоба в размер от 2000 до 5000 лв.

(5) Ръководител на обект, който не изпълни задължения, произтичащи от този закон и от подзаконовите нормативни актове по прилагането му, или не изпълни разпореждане на орган за управление при кризи, се наказва с глоба в размер от 1000 до 2000 лв., а ако от това са причинени вреди на голям кръг от хора, на значителни територии, на околната среда или на публичната инфраструктура - с глоба в размер от 2000 до 5000 лв.

Чл. 74. Юридическите лица или едноличните търговци, които не изпълнят с предимство поръчка за доставка или услуга на органите за управление при кризи, се наказват с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 75. (1) На физическите лица, които без уважителни причини не предоставят на орган за управление при кризи технически средства, необходими за овладяването ѝ, се налага глоба от 2000 до 5000 лв.

(2) На едноличните търговци или юридическите лица, които без уважителни причини не предоставят на орган за управление при кризи технически средства, необходими за овладяването ѝ, се налага имуществена санкция от 10 000 до 20 000 лв.

Чл. 76. Актовете за констатиране на нарушения по този закон се съставят от длъжностни лица, упълномощени от органите по чл. 69, ал. 1.

Чл. 77. Наказателните постановления се издават от органите по чл. 69, ал. 1 или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 78. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

2. "Риск" е вероятността за настъпване в определен период от време на прогнозирано събитие, оказващо негативно въздействие върху населението, територията, околната среда, културните и материалните ценности.

3. "Оценка на риска" е процес, използван за определяне на приоритетите в управлението на риска чрез оценяване и сравняване на нивото на риска спрямо предварително определени стандарти, целево (приемливо) ниво на риска или други критерии.

4. "Наблюдение" е способ за установяване отклоненията на рисковите фактори от нормата.

5. "Обект" е всяко организационно или икономически обособено образувание на централните и териториалните органи на изпълнителната власт или на предприятията на юридическите лица и едноличните търговци.

6. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

7. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

8. "Критична инфраструктура" е система от съоръжения, услуги и информационни системи, чието спиране, неизправно функциониране или разрушаване би имало сериозно негативно въздействие върху здравето и безопасността на населението, околната среда, националното стопанство или върху ефективното функциониране на държавното управление.

9. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) "Защита на критичната инфраструктура" са програмите, дейностите и съвместните инициативи, прилагани от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, от органите на местното самоуправление и от юридическите лица и едноличните търговци по чл. 10, т. 11.

10. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) "Граждански ресурси" са всички човешки, материални и други ресурси и услуги, които са необходими за предотвратяване и овладяване на кризата.

11. "Формирование" е структурна единица на силите за реагиране при кризи, комплектувана с личен състав, оборудване и имущество за изпълнение на функциите си по този закон.

12. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) "Евакуация" е организирано извеждане на хора и животни от застрашени райони и обекти и настаняването и осигуряването им на безопасно място.

13. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.) "Разсредоточаване" е организирано изнасяне на културните и материалните ценности от застрашени райони и преместването и опазването им в безопасни места.

14. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

15. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

16. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

17. "Операции, различни от война" са широк спектър от операции на силите за реагиране, предназначени за предотвратяване и разрешаване на конфликти, за поддържане на мира и за реагиране при кризи.

18. "Запечатване на обекти или съоръжения" е принудително прекратяване на работата и на достъпа до тях.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Министрите внасят в Министерския съвет предложения за изменения и допълнения на устройствените правилници на ръководените от тях министерства в съответствие със закона в двумесечен срок от влизането му в сила.

§ 3. В срок два месеца от влизането в сила на закона органите по чл. 45, ал. 3 приемат стандартни процедури за прилагане на специалните мерки по чл. 45, ал. 2 от силите за реагиране при кризи.

§ 4. При разработване на проектобюджета за 2006 г., както и на тригодишната бюджетна прогноза (2006 - 2008 г.) централните и териториалните органи на изпълнителната власт се съобразяват с финансовите ангажименти по този закон, като необходимите им финансови средства се осигуряват за сметка на реструктуриране (намаляване) на средствата за другите разходи.

§ 5. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 29 от 1998 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 70, 73 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 110 от 1999 г., бр. 1 и 29 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 45 и 119 от 2002 г., бр. 17, 26, 95, 103, 112 и 114 от 2003 г., бр. 15, 70 и 89 от 2004 г., бр. 11 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 16, ал. 1 т. 8 се изменя така:

"8. дирекция "Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка";

2. Член 125г се изменя така:

"Чл. 125г. Дирекция "Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка":

1. разработва и поддържа плана за привеждане на МВР в готовност за работа във военно време, плана за мобилизация, военновременния план и плана на министерството за управление при кризи;

2. планира участието на МВР в отбраната на страната;

3. организира изграждането и експлоатацията на системите от пунктове за управление на министерството и поддържането им в оперативна и техническа готовност за използване;

4. разработва и предлага за утвърждаване проекти на военновременни структури и щатове, съобразно функциите на МВР във военно време;

5. организира и контролира създаването и поддържането на кризисни и военновременни запаси на МВР;

6. планира, разпределя и отчита финансовите средства по отбранително-мобилизационната подготовка и организира съставянето на военновременния проектобюджет на МВР;

7. организира и контролира дейността на оперативните дежурни центрове и части за поддържане готовността на министерството за оповестяване при привеждането му в готовност за работа при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

8. подпомага дейността на ръководството на МВР за управление на силите и средствата на министерството при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

9. планира, организира, ръководи и контролира мобилизационната подготовка и провеждането на мобилизацията в структурните звена на МВР;

10. организира и провежда подготовката на ръководния състав на МВР за управление на силите и средствата на министерството при привеждане в готовност за работа при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

11. планира, организира, ръководи и контролира подготовката на структурните звена на МВР за работа при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

12. осъществява взаимодействието на МВР с други държавни органи по въпросите на готовността за работа при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

13. контролира готовността на структурните звена на МВР за работа при кризи и при положение на война, военно или извънредно положение;

14. при привеждане в готовност за работа във военно време изпълнява планираните мероприятия, въвеждането в действие на военновременните план и бюджет, организира работата на пунктовете за управление и тяхната охрана и отбрана;

15. организира, ръководи и контролира дейността на структурните звена на МВР при планирането, разходването и отчитането на финансовите средства за реагиране при кризи и изготвя обобщен отчет на изразходваните средства при кризи от МВР, подлежащи на възстановяване от държавния бюджет."

§ 6. В чл. 44 ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (обн., ДВ, бр. 77 от 1991 г.; изм., бр. 24, 49 и 65 от 1995 г., бр. 90 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 33, 130 и 154 от 1998 г., бр. 67 и 69 от 1999 г., бр. 26 и 85 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 28, 45 и 119 от 2002 г., бр. 69 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 11 се изменя така:

"11. организира и ръководи управлението при кризи в общината;"

2. Създава се нова т. 12:

"12. председателства съвета по сигурност и управление при кризи;"

3. Досегашните т. 12 - 16 стават съответно т. 13 - 17.

§ 7. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; бр. 8 от 1999 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г.; изм. и доп., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 95 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 7, ал. 2 т. 6 се изменя така:

"6. "Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка"."

2. В чл. 31, ал. 1:

а) точка 7 се изменя така:

"7. организира и ръководи дейностите по защитата на населението, културните и материалните ценности, околната среда, както и по овладяването и преодоляването на последиците от кризи в областта;"

б) създава се нова т. 8:

"8. председателства съвета по сигурност и управление при кризи;"

в) досегашната т. 8 става т. 9.

§ 8. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г., бр. 69 от 1995 г. - Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г., бр. 52 от 1998 г. - Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 144 т. 2 се изменя така:

"2. за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от кризи;"

2. В чл. 157, ал. 1 се създава нова т. 7:

"7. за времето на обучение и участие в доброволните формирания за реагиране при кризи."

3. В чл. 218:

а) в заглавието думите "природни или обществени бедствия" се заменят с "криза";

б) в ал. 1 думите "поради природни или обществени бедствия" се заменят с "при криза";

в) в ал. 2 думите "природни или обществени бедствия" се заменят с "криза".

§ 9. В Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 62:

а) в ал. 1 се създава т. 8:

"8. за времето на обучение и участие в доброволните формирания за реагиране при кризи.";

б) в ал. 2 думите "по т. 4 - б" се заменят с "по т. 4 - б и т. 8".

2. В чл. 77:

а) в заглавието думите "природни и обществени бедствия" се заменят с "криза";

б) в ал. 1 думите "поради природни и обществени бедствия" се заменят с "при криза";

в) в ал. 2 думите "природни и обществени бедствия" се заменят с "криза".

§ 10. В Закона за държавните резерви и военновременните запаси (обн., ДВ, бр. 9 от 2003 г.; попр., бр. 37 от 2003 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 2:

а) в ал. 1 думите "кризисни ситуации - природни бедствия, аварии, катастрофи, епидемии" се заменят с "кризи";

б) алинея 3 се отменя.

2. В § 1 от допълнителната разпоредба:

а) в т. 16 след думите "държавни резерви" запетаята и думите "кризисни запаси" се заличават;

б) точка 18 се отменя.

§ 11. В Закона за далекосъобщенията (ДВ, бр. 88 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1 от допълнителните разпоредби т. 39 и 40 се отменят.

2. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 12:

"§ 12. Навсякъде в закона думите "от невоенен характер" се заличават."

§ 12. В Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 12 навсякъде думите "от невоенен характер" се заличават.

2. В § 1 от допълнителната разпоредба т. 24 се отменя.

§ 13. (1) Законът за подпомагане при обществени бедствия (обн., ДВ, бр. 304 от 1948 г.; попр., бр. 308 от 1948 г.; изм., Изв., бр. 17 от 1955 г.; ДВ, бр. 63 от 1976 г.) се отменя.

(2) Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание на отменения закон по ал. 1, запазват действието си до приемането на актовете по § 14.

§ 14. (1) Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

(2) Министерският съвет в срок шест месеца от влизането в сила на закона приема правилник за неговото прилагане.

(3) Министерският съвет в срок шест месеца от влизането в сила на закона приема наредбите по чл. 10, т. 15, чл. 29, ал. 3, чл. 35, ал. 1, чл. 58, ал. 5, чл. 62, ал. 7 и чл. 67, ал. 4 и правилника по чл. 14, ал. 4.

(4) Министерският съвет в срок шест месеца от влизането в сила на закона внася в Народното събрание законопроекти за изменения в съответните закони, произтичащи от разпоредбите на този закон.

* * *